

Het heiligenboek

Lucia van Syracuse Tom Zwaenepoel

Hoewel haar bestaan historisch is bewezen, bestaan over het leven van de heilige Lucia slechts enkele legenden. Daaruit blijkt dat ze in Syracuse op Sicilië ter wereld komt. Op aandringen van haar moeder trouwt ze met een niet-christelijke jongeman. Wanneer haar moeder ongeneselijk ziek wordt, bezoeken ze samen het graf van de heilige Agatha in Catania. Daar vraagt Agatha in een visioen of Lucia haar leven in dienst van God wil stellen. Lucia stemt daarmee in en haar moeder geneest. Ze verbreekt de verloving en verdeelt de bruidsschat onder armen en zieken. Tijdens de christenvervolgung brengt Lucia levensmiddelen naar de schuilplaatsen van de christenen in de catacomben. Om beide handen vrij te hebben voor het dragen van zo veel mogelijk spijzen, zet ze een krans met kaarsen op het hoofd. Zo vindt ze haar weg in de duisternis. Lucia wordt aangeklaagd. Wanneer men haar naar een borddeel wil brengen en geboeid op een ossenwagen plaatst, komen de dieren niet meer vooruit. Om aan de schande en vernedering te ontkomen, steekt ze zichzelf de ogen uit. Wanneer kokende olie en de brandstapel haar niet blijken te deren, wordt ze met het zwaard gedood.

De figuur van Lucia is verbonden met talrijke volkstradities. In Zweden draagt de oudste dochter van het gezin op 13 december, Lucia's feestdag, een lang wit kleed en een groene krans met rode bosbessen en brandende kaarsen. 's Ochtends gaat ze van kamer tot kamer om ouders, broers en zussen te wekken en serveert ze het ontbijt met saffraanbrood en glögg, Zweedse glühwein met rozijnen en amandelen. Op die dag trekken de Luciabruiden ook door dorpen en steden en zingen het Lucialied op plaatsen waar troost of licht nodig is, zoals in scholen, ziekenhuizen en bejaardentehuizen. Daarin verkondigen de meisjes vol blijdschap het einde van de donkerste en kortste dagen van het jaar en de overwinning van het licht. Het lied klinkt hoopvol voor wie het lichamelijk of geestelijk moeilijk heeft: „Met zware stappen gaat de nacht rond huis en hof. In ons donker huis verschijnt met brandend licht Sancta Lucia. Een nieuwe dag moet schitteren aan het rooskleurige firmament. Sancta Lucia!”

Het symbool van het licht is een zinspel op Lucia's naam, die een afleiding is van het Latijnse *lux* (licht). Volgens een

van de legendes behoudt Lucia het gezichtsvermogen nadat ze zichzelf de beide ogen uitstak. Ze wordt vooral vereerd in Noord-Europa, waar de bedreiging van het licht door de duisternis van lange winternachten intens wordt beleefd.

Omdat haar feestdag in de advent valt, is Lucia's licht ook de voorbode van het kerstlicht. Het licht van de vier adventskaarsen symboliseert verwachting en hoop, als voorbereiding op de geboorte van de Verlosser. Lucia is niet enkel brengster van het hemelse licht, maar ook van geschenken. Tijdens de middeleeuwen kregen de kinderen cadeaus op haar feestdag. Vanaf de zestiende eeuw wordt kerstavond de geschenkdag bij uitstek.

Lucia's leven is een lange weg in dagelijkse goede werken zonder ophouden en zonder verdriet. De patrones van arbeiders, blinden, elektriciens, glazenmakers, kleermakers, oogartsen, opticiens, portiers, prostituees, schrijvers, slechtienden en zeelui is een boeiend voorbeeld voor ieder van ons. Met de warmte van haar zuivere licht stelt ze concrete vragen. Hoe reageer je op voorschriften of regels die het principe van menselijkheid en respect

voor het kleine en het broze de rug toekeren? Hoe antwoord je op vragen die niet peilen naar diepte en medeleven, maar naar eigen profijt en winstbejag? Hoe kun je licht in de duisternis brengen? Vandaag heeft de wereld meer dan ooit dringend nood aan eerlijke, dappere en idealistische lichtdragers die het opnemen voor waarden en christelijke normen.

In de schilderkunst wordt Lucia van Syracuse meestal afgebeeld met een schaal waarop twee ogen liggen. Soms is ze te zien met een dolk door de keel, of met een zwaard, lamp of fakkel.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

27 september, 21.30 uur, één. Eerste aflevering van *Superhospital*, vierdelige documentaire die achter de schermen kijkt van het Royal Derby Hospital, een Brits ziekenhuis waar jaarlijks zowat een miljoen patiënten over de vloer komen.

29 september, 21.15 uur, Canvas. *Argo*, Amerikaanse thriller uit 2012 van en met Ben Affleck, over de gijzeling in 1979 van het personeel van de ambassade van de Verenigde Staten in Iran, gebaseerd op ware feiten.

1 oktober, 20.15 uur, Canvas. In *Wanderlust* praat de Pools-Vlaamse filosofe Alicja Gescinska met Lode Van Hecke, de abt van de cisterciënzermonniken van Orval. Meer dan veertig jaar woont hij in de elfde-eeuwse abdij, een plek die volgens hem nog altijd vol schoonheid zit. Gescinska leeft drie dagen mee te leven in de gemeenschap van Orval.

1 oktober, 21 uur, Canvas. *Egypt's Lost Queen*, Britse documentaire uit 2014 waarin de Britse egyptoloog Joann Fletcher probeert te achterhalen welke (leidende) rol vrouwen speelden in het Oude Egypte.

De vrome kudde

In de vergadering Ingezonden door Ludwig Verhelst

De proost van Okra tijdens de vergadering:

– Ik moet de voorzitter verontschuldigen, hij is afwezig. Hij heeft gezegd dat hij met zijn vrouw naar het containerpark moest.

Bij de dokter Ingezonden door Gust Thys

Een man klaagt bij de dokter:

– Ik heb zo'n pijn hierbinnen. En er zit daar ook een ferme bult.

De man moet zich uitkleden en de dokter onderzoekt hem. Waarop de dokter uitroept:

– Tjonge, wat een grote lever! Wat drinkt u?

Zegt de man:

– Maakt niet uit. Wat heeft u zoal in huis?

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

schrijfwijze	ontvangstbewijs	vruchtengebak	bierkan	cosmetica	rund
lijn	naam	verzekeringcontract	jaar-telling	vergiftiging	naturist
formaat	jongensnaam	godin v.d. vrede	van inhoud ontdoen	jaar-telling	vergiftiging
likeur	1	ontkenning	in werking	5	streep
lidwoord	knolletje	aangehechte tak	7	3	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplissing van deze puzzel:
cineaste